

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Eiropas Sociālā fonda Plus projekts Nr. 4.2.2.3/1/24/I/001 “Pedagogu profesionālā atbalsta sistēmas izveide”

Vēstures valsts 31. olimpiādes 3. posma norises kārtība

Olimpiāde 9. klases izglītojamajiem

1. Vēstures valsts 31. olimpiādes 3. posms norisināsies 2025. gada 12. februārī Latvijas Universitātes Akadēmiskajā centrā, Dabas mājā, Rīgā, Jelgavas ielā 1, no plkst. 10:00 līdz 14:30.
2. Olimpiādes tēma – Starptautiskās attiecības un to ietekme uz Latvijas vēsturi no 19. gs. beigām līdz 1921. gada 26. janvārim
3. Olimpiādes 3. posma saturs – rakstisks tests un simulācijas spēle .
4. Olimpiādes ilgums:
 - 4.1. rakstu darbs – 60 minūtes
 - 4.2. simulācijas spēle – 120 minūtes (simulācijas apraksts pielikumā)
5. Olimpiādes 3. posma darba organizācija:
 - 5.1. No plkst. 10.00–10.50 notiek dalībnieku reģistrācija.
 - 5.2. Lai reģistrētos, olimpiādes dalībniekam jāuzrāda personu apliecinošs dokuments (pase, ID karte vai skolēna apliecība).
 - 5.3. No plkst. 11.00 – 12.00 notiek tests. Pēc testa pēc iegūto punktu kopsummas dilstošā secībā ne vairāk kā 1/3 daļai no visiem dalībniekiem tiek aicināti piedalīties simulācijas spēlē.
 - 5.4. No plkst. 12.30–14.30 notiek simulācijas spēle.
6. Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot olimpiādes laikā:
 - 6.1. Olimpiādes pirmās daļas izpildes laikā nevar tikt izmantoti palīg līdzekļi un atbalsta materiāli;
 - 6.2. uzaicinātajiem uz otro daļu – simulācijas spēlei katrs skolēns ņem līdzi pildspalvu. Papīra lapu piezīmju veikšanai nodrošinās olimpiādes organizētāji. Skolēni drīkst uz šo daļu ņemt līdzi mājās sagatavotu konspektu (1 A4 lapas apjomā) par valstu sarakstā norādītajām valstīm. Citus palīg līdzekļus izmantot nav atļauts.
7. Olimpiādes 3. posma dalībnieku uzrādītos rezultātus analizē vēstures valsts olimpiādes rīcības un žūrijas komisija. Rezultāti tiek izsūtīti valstspilsētu, novadu vai novada apvienību atbildīgajām personām par mācību priekšmetu olimpiāžu organizāciju.
8. Vēstures valsts olimpiādes rīcības un žūrijas komisijai ir tiesības diskvalificēt dalībnieku un nevērtēt viņa darbu, ja darbs netiek veikts individuāli, patstāvīgi un netiek ievērots akadēmiskais godīgums, tiek izmantoti neatļauti palīg līdzekļi vai pārkāptas citas šajā kārtībā un tās pielikumā noteiktās prasības.

Atgādinām, ka saskaņā ar 2012. gada 5.jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr. 384 “Mācību priekšmetu olimpiāžu organizēšanas noteikumi” 25. punktu olimpiādes dalībnieks pirms olimpiādes uzrāda olimpiādes vadītājam personu apliecinošu dokumentu.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Eiropas Sociālā fonda Plus projekts Nr. 4.2.2.3/1/24/I/001 “Pedagogu profesionālā atbalsta sistēmas izveide”

Vēstures valsts 31. olimpiādes 3. posma norises kārtība

Olimpiāde vidusskolas posma (10.–12. klašu) izglītojamiem

1. Vēstures valsts 31. olimpiādes 3. posms norisināsies 2025. gada 11. februārī Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātē, Aspazijas bulvārī 5, Rīgā, no plkst. 9.30 līdz 13.40
2. Olimpiādes tēma – “Reformas un revolūcijas: no Franču revolūcijas līdz 1. pasaules karam.”
3. Olimpiādes 3. posma saturs – tests un uzdevumi ar konkrētām pareizām atbildēm, vēstures un informācijas avotu analīze, argumentēta esēja.
4. Olimpiādes ilgums: 3,5 astronomiskās stundas.
5. Olimpiādes 3. posma darba organizācija:
 - 5.1. No 9.30 līdz 10.15 dalībnieku reģistrācija
 - 5.2. 10.30 līdz 11.00 – tests un uzdevumi ar konkrētām pareizām atbildēm;
 - 5.3. 11.00 līdz 14.00 – vēstures un informācijas avotu analīze, argumentēts pārspriedums.
6. Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot olimpiādes laikā: darbs veicams ar zilu vai melnu pildspalvu. Viedierīcēm (telefonam, pulkstenim, austiņām u.c.) jābūt izslēgtām un tās nedrīkst atrasties pie olimpiādes dalībnieka.
7. Olimpiādes 3. posma dalībnieku uzrādītos rezultātus analizē vēstures valsts olimpiādes rīcības un žūrijas komisija. Rezultāti tiek izsūtīti valstspilsētu, novadu vai novada apvienību atbildīgajām personām par mācību priekšmetu olimpiāžu organizāciju.
8. Vēstures valsts olimpiādes rīcības un žūrijas komisijai ir tiesības diskvalificēt dalībnieku un nevērtēt viņa darbu, ja darbs netiek veikts individuāli, patstāvīgi un netiek ievērots akadēmiskais godīgums, tiek izmantoti neatļauti palīg līdzekļi vai pārkāptas citas šajā kārtībā noteiktās prasības.

Atgādinām, ka saskaņā ar 2012. gada 5.jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr. 384 “Mācību priekšmetu olimpiāžu organizēšanas noteikumi” 25. punktu olimpiādes dalībnieks pirms olimpiādes uzrāda olimpiādes vadītājam personu apliecinošu dokumentu.

KĀ SAGATAVOTIES SIMULĀCIJAI?

Valsts olimpiādē vēsturē simulācijas formāts šogad tiks piedāvāts pirmo reizi. Tādēļ piedāvājam metodisko materiālu apkopojumu, kura mērķis ir palīdzēt saprast kas un kā notiks, kā arī kā labāk palīdzēt skolēniem sagatavoties.

KAS IR SIMULĀCIJA?

Simulācija ir interaktīvs process. Tās laikā skolēniem jāiejūtas vēsturisko personību lomās un jāizspēlē situācija, kas atspoguļo reālu vēsturisku procesu, kurā vēsturiskās personības bija iesaistītas. Arī šādā veidā skolēni var mācīties, jo viņiem jārisina problēmas un jāpieņem lēmumi, kas atspoguļo vēsturē aktuālus konfliktus un izaicinājumus. Šādas simulācijas būtība ir vēsturei svarīgo zināšanu, izpratnes un prasmju demonstrēšana.

KĀ NOTIKS SIMULĀCIJĀ?

Gatavošanās skolā pirms olimpiādes

- Skolotāji un dalībnieki saņem:
- simulācijas procesa aprakstu;
- simulācijas vērtēšanas SLA;
- valstu saraksts;
- metodisko komentāru.
- **Pirms olimpiādes skolēns sagatavo konspektu (viena A4 lapa).**

Olimpiādes 1. daļa - tests

- Visi uz valsts posmu uzaicinātie skolēni pilda 60 min. ilgu testu tiešsaistē, kas tiks automātiski novērtēts.

Olimpiādes 2. daļa - simulācija

- ~20-25 skolēni jeb 1/3 daļa skolēnu ar augstākajiem testa rezultātiem piedalās simulācijā.
- Skolēnam ir tiesības izmantot mājās sagatavoto konspektu (viena A4 lapa).
- Skolēni izlozēs valsti, kuras intereses aizstāvēs.

SIMULĀCIJAS PROCESA APRAKSTS

[Ar starptautisko attiecību veidošanu saistīta temata] simulācija

1. Atklāšanas runas (~50 min)

- Skolēni izlozē valsti par kuru būs jārunā un sagatavo savu sakāmo 10 min.
- Katra loma saņem 1–2 minūtes, lai prezentētu savu pozīciju.
- Pārējie dalībnieki, klausoties atklāšanas runas, veic piezīmes par katras valsts nostāju.
- Runā ietver:
 - **Galvenos mērķus:** Ko jūsu valsts vēlas panākt?
 - **Stratēģijas:** Kā jūs plānojat sasniegt šos mērķus?
 - **Konfliktu punkti:** Kuras citas valstu intereses ir pretrunā ar jūsu mērķiem?

Vadītājs pārliecinās, ka dalībnieki ievēro laika ierobežojumu un visi tiek uzklausīti.

2. Jautājumu un atbilžu sesija (~ 50 min)

1. Dalībnieks izlozē valsti un sagatavo jautājumu (~ 5min.), balstoties uz atklāšanas runu.
2. Vadītājs aicina uzdot jautājums, uztur kārtību un fokusē diskusijas uz galvenajiem **[ar starptautisko attiecību veidošanu saistīta temata]** jautājumiem.
3. Katrs dalībnieks secīgi sniedz argumentētu atbildi, iekļaujoties 2 minūšu robežās.

3. Noslēgums un rezultātu kopsavilkums (~10 min)

1. **Atgriezeniskā saite no vadītāja par atklāšanas runām un jautājumu un atbilžu sesiju.**

VALSTU SARAKSTS

Nr.	Valsts
1	ASV
2	Francija
3	Lielbritānija
4	Itālija
5	Polija
6	Čehoslovākija
7	Gruzija
8	Īrija
9	Rumānija
10	Latvija
11	Vācija
12	Austrija
13	Ungārija
14	Grieķija
15	Lietuva
16	Dānija
17	Ukraina
18	Turcija
19	Baltkrievija
20	Bulgārija
21	Somija
22	Igaunija
23	Norvēģija
24	Beļģija
25	Krievija (Baltās kustības pārstāvji)

SIMULĀCIJAS VĒRTEŠANS SLA

1. Atklāšanas runas (~50 min). Maksimālais punktu skaits - 15

Kritērijs	Ko vērtējam?	0 punkti	1 punkts	2 punkti
Mērķi	Vai saprotami pateikts, ko valstis grib panākt?	Nekas nav skaidrs vai formulēti mērķi, kas neņem vērā vēsturiskos apstākļus.	Mērķi formulēti precīzi, daļēji ņemot vērā vēsturiskos apstākļus	Mērķi formulēti precīzi, ņemot vērā vēsturiskos apstākļus
Stratēģija	Vai saprotami pateikts, kā sasniegt mērķus?	Nav stratēģijas vai tā ir nesaprotama.	Ir stratēģija, bet tā ir nepilnīga.	Saprotama stratēģija un loģiski paskaidroti tās īstenošanas soļi.
Konflikti	Vai paskaidrots, ar kuru valstu mērķiem pārstāvētās valstis mērķi nesakrīt?	Konflikti nav minēti vai ir kļūdaini.	Konflikti ir, bet nav pilnībā skaidri.	Precīzi norādīti konflikti, skaidrojums ir detalizēts
Runa un laiks	Vai runa bija loģiska un ievērots laiks?	Pārsniegts laiks (1-2min.). Runa bija neskaidra. Pausta necienīga attieksme.	Runa saprotama, bet trūka pārlicības vai laika plānošanas.	Runa loģiska un pārlicinoša, laiks ievērots.
Vēstures zināšanas	Vai izmantoti atbilstoši un korekti vēstures fakti?	Vēstures zināšanas nav izmantotas vai tās ir kļūdainas.	Ir mēģinājums izmantot vēstures faktus, bet tie ir nepilnīgi vai nekorekti, neatbilstoši vēsturiskajai situācijai interpretēti.	Vēstures fakti ir izmantoti precīzi, loģiski un atbilstoši situācijai.

2. Jautājumu un atbilžu sesija (~ 50 min)

Ko vērtējam?	Kas tiek skatīts?	0 punkti	1 punkts	2 punkti
Jautājuma kvalitāte	Vai jautājums ir skaidrs, saprotams? Vai jautājums precīzi atbilst simulācijas tematam?	Jautājums ir neskaids, grūti saprotams vai neatbilstošs simulācijas tematam. Jautājumam trūkst konteksta, un tas neattiecas uz konkrēto valsts pozīciju vai starptautisko attiecību veidošanu.	Jautājums ir daļēji skaidrs un saprotams, bet tam varētu būt nepieciešams precizējums. Jautājums daļēji atbilst simulācijas tematam, tomēr tas nav pietiekami fokusēts.	Jautājums ir pilnīgi skaidrs, precīzs un saprotams. Tas tieši atbilst simulācijas tematam un ir fokusēts uz konkrētās valsts pozīciju, mērķiem vai konfliktu punktiem.
Jautājuma dziļums	Vai jautājums ir daudzšķautņains? Vai uz jautājumu var atbildēt plaši un detalizēti?	Jautājums ir vienkāršs, virspusējs un prasa tikai īsu vai viennozīmīgu atbildi.	Jautājums ir nedaudz dziļāks, bet joprojām aprobežojas ar vienu dimensiju vai aspektu. Uz jautājumu var atbildēt, sniedzot zināmu detalizāciju, bet tas nerada diskusiju vai dziļāku analīzi.	Jautājums ir daudzšķautņains un ļauj detalizēti analizēt valsts intereses un stratēģijas. Tas mudina uz plašu un niansētu diskusiju, kurā iespējams apspriest vairākus aspektus vai konfliktu punktus.
Atbildes kvalitāte	Vai atbildē ir pierādījumi un tā atbilst valstij un vēsturiskajam kontekstam?	Atbilde nav saistīta ar dalībnieka pārstāvētās valsts mērķiem vai kontekstam.	Atbilde ietver dažus pareizus pierādījumus, bet nav pilnībā atbilstoša dalībnieka lomai vai kontekstam.	Atbilde precīzi atbilst dalībnieka lomai un tās vēsturiskajam kontekstam.
Atbildes dziļums	Vai atbilde ir daudzšķautņaina? Vai atbilde ir plaša un detalizēta?	Atbilde ir vispārīga un balstās uz klīšajiem apgalvojumiem, neizmantojot faktus vai piemērus.	Atbilde atbilst dalībnieka lomai, bet neietver pilnīgu analīzi vai dziļāku pamatojumu.	Atbilde skaidri definē dalībnieka lomu un pozīciju ar piemēriem un faktiem, kas balstīti uz vēsturisko kontekstu.
Vēstures zināšanas	Vai izmantoti atbilstoši un korekti vēstures fakti?	Vēstures zināšanas nav izmantotas vai tās ir kļūdainas.	Ir mēģinājums izmantot vēstures faktus, bet tie ir nepilnīgi vai nekorekti, neatbilstoši vēsturiskajai situācijai interpretēti.	Vēstures fakti ir izmantoti precīzi, loģiski un atbilstoši situācijai.

SEKAS PAR NEPIEŅEMAMU UZVEDĪBU SIMULĀCIJAS LAIKĀ

Ja skolēns uzdevuma laikā uzvedas vai runā neadekvāti (piemēram, neievēro cieņpilnu attieksmi, pārtrauc citus, izmanto necienīgu valodu vai ignorē uzdevuma noteikumus), vērtētājs var pieņemt šādus lēmumus, lai nodrošinātu cieņpilnu vidi un godīgu novērtēšanu visiem dalībniekiem:

1. **Samazināts punktu skaits** visās vai kādā no SLA sadaļām “Runa un laiks”, “Vēstures zināšanas” “Atbildes kvalitāte” un “Atbildes dziļums”. Punkti tiek samazināti pēc pirmā brīdinājuma saņemšanas, ja uzvedība netiek mainīta.
2. **Diskvalifikācija** - ja uzvedība ir īpaši traucējoša, piemēram, ja skolēns atkārtoti pārkāpj noteikumus, izmanto necienīgu valodu vai emocionāli / fiziski apdraud citus dalībniekus / vērtētājus, skolēns var tikt diskvalificēts no šīs uzdevuma daļas.

Vērtētāji punktu samazināšanas vai diskvalifikācijas iemeslus piefiksē.

METODISKAIS KOMENTĀRS

Skolotājiem jāizskaidro skolēniem:

- 1) Kas ir simulācija, kā tā notiks (skat. 1. un 2. lpp.)?
- 2) Kas būs jāzina un jāprot?

Jāzina

- Kas notika laikā no 19. gs. beigām līdz 1921. gada 26. janvārim?
- Īpašu uzmanību jāpievērš tam, kā veidojās starptautiskās attiecības šajā laikā, jo olimpiādes simulācijas daļas saturs būs veltīts ievērojamam starptautiskam notikumam un valstīm, kas tajā piedalījās.

Jāprot

- Izmantot savas zināšanas gan par vēsturisko kontekstu, gan konkrētajām valstīm.
- Izteikties publiski un sarunāties gan ar skolēniem no citām skolām, gan simulācijas vadītāju / vērtētājiem.

Īpaši svarīgi:

- uzmanīgi klausīties;
- saprotami izteikt savas domas;
- cienīt citus simulācijas dalībniekus.
- Veidot kvalitatīvu jautājumu un sniegt argumentētu, pamatotu atbildi.

- 3) Kā simulāciju vērtēs? Kādas būs sekas, ja skolēns simulācijas laikā uzvedīsies nepieņemami? (skat. 4., 5. lpp.)
- 4) Ko īpaši svarīgi zināt par valstīm? (skat. 7. lpp.).?

Padomi skolotājam/ - ai:

- ❖ Svarīgi koncentrēties gan uz to, lai skolēniem būtu zināšanas par laika periodu un valstīm, gan prasmes pamatot savu pozīciju.
- ❖ Simulācijā atsevišķi tiks pārbaudīta arī prasme uzdot jautājumus un sniegt argumentētas atbildes.
- ❖ Kopā ar skolēniem, kuri piedalīsies olimpiādē izmēģināt simulācijas procesu vai tā daļas.

- ❖ Vajadzīgas gadījuma piedāvāt skolēniem padomus kā labāk runāt publiski, kā tam sagatavotie, kā tikt galā ar iespējamo stresu, kas var būt saistīts ar publisku runāšanu ar svešiem cilvēkiem.
- ❖ Iedrošini skolēnus, ja viņi uztraucās par šādu neierastu olimpiādes formu. Šis ir vienkārši vēl viens veids, kādā vēsturi var mācīties un parādīt savas zināšanas par to. Arī profesionāliem vēsturniekiem nākas publiski runāt par to, ko ir izpētījuši.